

Motion till riksdagen 2022/23:1601

av **Christian Carlsson (KD)**

En skola där ingen lämnas efter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen bör göra en kartläggning av problematiken med hemmasittare och en nationell databas för frånvaroregister, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning som bör se över det särskilda stödet och tilläggsbeloppen för elever i behov av särskilt stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny finansieringsmodell för resursskolorna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ingen elev ska hållas tillbaka, och ingen ska lämnas efter, men nära var fjärde elev går idag ut nionde klass utan fullständiga betyg, och nära 15 procent går ut nian utan behörighet till gymnasiet. Det finns ca 100 000 elever som har autism, adhd och andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (npf), varav många har behov av särskilt stöd i skolan. Bland den gruppen är det värre. 6 av 10 barn med autism går inte ut nian med behörighet till gymnasiet. 80 procent av de unga som har en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga tar inte gymnasieexamen.

Alltför många barn har svikits och lämnats efter. Barnen kommer inte alltid till sin rätt och får inte den hjälp de behöver. Det gör att många barn mår dåligt och hamnar efter. I värsta fall slutar de helt att komma till skolan och blir så kallade ”hemmasittare”.

Många föräldrar berättar hur de ser det egna barnet fara illa men att de samtidigt känner en totalt maktlöshet inför att förbättra situationen. Situationen är allvarlig för så många att Skolinspektionen bör göra en kartläggning av problematiken med hemmasittare, och det skulle behövas en nationell databas för frånvaroregister för att säkerställa att inget barn lämnas efter.

Det finns många problem som har lett fram till den här allvarliga situationen med så många barn som inte klarar skolan.

För det första så är kunskapskraven för flummiga. Det är för lite fokus på traditionell inläring av faktakunskaper, vilket gör att många barn får svårt att lära sig. Det är mot den bakgrunden viktigt och bra att den nya regeringen i Tidöavtalet har enats om att skolans läroplaner, kursplaner och ämnesplaner ska reformeras i enlighet med barns kognitiva utveckling och få ett ökat fokus på inläring, färdigheter samt fakta- och ämneskunskaper.

Det finns dock fler skäl till varför så många sviks och inte klarar skolan.

Vi har för det första en likriktningsskola där uttolkningen av inkluderingstanken i praktiken har lett till att alltför många barn undervisas på samma sätt i samma klassrum, trots att det drabbar barnen med de största stödbehoven och deras familjer.

Vi har för det andra en olikvärdig tillämpning av reglerna för särskilt stöd och tilläggsbelopp i våra domstolar som fått andelen avslag på skolornas ansökningar om tilläggsbelopp att öka. Det gör att barnen med de största stödbehoven inte alltid får det stöd de behöver.

Brister när det kommer till tidiga kunskapskontroller gör också att stödinsatserna sätts in för sent. Faktum är att två av tre lärare i grundskolan anser att elever som är i behov av stödinsatser får det i för liten utsträckning eller inte alls.

Barn är olika och har olika behov. Vi är inte stöpta i samma form.

Rektorer behöver därför större flexibilitet för att kunna utforma sina undervisningsgrupper på det sätt som bäst gynnar eleverna och deras kunskapsutveckling.

Det särskilda stödet behöver stärkas genom fler lärare och speciallärare, och det skulle behövas särskilda undervisningsgrupper på varje skola, så att fler barn får chansen att klara skolan.

Det skulle behövas en utredning som ser över det särskilda stödet och tilläggsbeloppen för elever i behov av särskilt stöd. Det bör exempelvis utredas om en förändrad ansökningsprocess när det gäller tilläggsbelopp skulle kunna skapa större förutsägbarhet när det kommer till resursskolornas finansiering. Det bör även utredas om en behovsbedömning och beviljad rätt till ett tilläggsbelopp ska kunna gälla för en längre tid än i dag, dvs. innan man behöver ansöka om detta på nytt. Det bör avslutningsvis också övervägas om en statlig myndighet bör överta kommunernas ansvar för behovsbedömningen vid ansökningar om tilläggsbelopp. Detta för att säkerställa att inte kortsiktiga budgetskäl i kommunerna leder till en olikvärdig och orättvis bedömning som drabbar de barn som har stora stödbehov. Bedömningen av om en elev är berättigad till tilläggsbelopp ska vila på samlad expertis från skolan, och den behöver ske på ett likartat sätt mellan olika kommuner för att vara rättssäker och likvärdig i hela landet.

Det behövs avslutningsvis en ny finansieringsmodell för resursskolorna. Resursskolornas småskalighet med anpassade lokaler, små elevgrupper, hög personaltäthet, specifik kompetens hos personalen och en långtgående anpassning av utbildningen efter elevernas behov gör att fler barn kommer till sin rätt. Men många oroar sig nu för att olikvärdiga bedömningar i kommunerna hotar resursskolorna. De fristående resursskolorna hotas dessutom av att skollagen och reglerna om tilläggsbelopp inte är anpassade till deras särskilda förutsättningar. En fristående resursskola ska själv först bedöma en elevs behov och därefter ta emot eleven och sedan hoppas på att hemkommunen är beredd att betala för placeringen, vilket inte är rättssäkert eller likvärdigt i förhållande till systemet för kommunala resursskolor. De fristående resursskolorna behöver finnas kvar, och de behöver därför bättre förutsättningar att verka för att varje barn ska kunna få det stöd som han eller hon behöver för att lyckas i skolan.

Christian Carlsson (KD)